

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

ČASOPIS OBCE LIPTOVSKÁ ŠTIAVNICA

ROČNÍK X, ČÍSLO 1

4. APRÍL 2008

NEPREDAJNÉ

Editoriál - Nová jar

Janka Džuková

zariadené v prírode už oddávna. V zime sme zababušení v teplých kabátoch, uzamknutí vo svojich príbytkoch ako v ulitách a vychádzame von len vtedy keď musíme. Za prácou, za povinnosťami.

S prvými snežnými lúčmi sa prebúdz

Na dvere zaklopala nová jar. Zima bola mierna, ale aj tak sa už väčšina z nás teší na nový život, ktorý so sebou prináša. Slepky vysedia svoje kuriatka, husi húsatká a takto je to

nielen príroda, ale aj my. Teplo a svetlo v nás evokuje radosť, dobrú náladu, chuť oddať sa snežným lúčom bez zábran. Odhadzujeme teplé kabáty, ktoré síce hriali, ale ťažili, odkladáme čizmy, v ktorých bolo teplo, ale nedovolili ľahko kráčať. Záhradkári sa tešia na svoje záhradky, plánujú, kde bude cibulka, mrkva, hrášok... Odstraňujú stopy, ktoré po sebe zanechala zima. Hrabú trávniky, zbierajú polámané konáriky. Nie nadarmo sa tomu hovorí jarné upratovanie. Myslím, že je to čas, kedy by sme si mali upratať nielen v záhradke, príbytku, okolo domu, ale aj v sebe. Spomalme tempo uháňajúcich dní, pohladme a vypočujme svoje deti, rodičov, blízkych. Povedzme im, že ich máme radi, že ich potrebujeme a určite ten deň, keď to urobíme, bude krajší a bude mať

zmysel. Sme ľudia rozumní, dokážeme veľa vecí, ale aj napriek tomu sme nedokonalí. Máme svoje slabosti, nedostatky, nedobré vlastnosti, ktorých by sme sa chceli zbaviť alebo aspoň utlmiť.

Je nová jar, začína nový život. Príroda sa prebúdz, nech prebudí to krásne a dobré, ktoré je ukryté v každom z nás. Nebráňme sa, aby to vyšlo na povrch, aj tá najmenšia rastlinka sa prediera prekážkami, aby napokon vystrela svoje lístky a nechala ich pohľadiť lúčmi tepla.

Želám sebe aj Vám, aby nová jar priniesla so sebou len to krásne a dobré a to menej dobré a menej pekné, ktoré určite príde, aby sme prekonalí a aby v každom z nás ostalo kus hrejivého a žiarivého slnka.

Zo zasadnutí OZ

Ďalšie zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Lipt.Štiavnica sa konalo dňa 13.12.2007.

K bodu 1: Zasadanie obecného zastupiteľstva otvoril a viedol starosta obce,

ktorý privítal prítomných a oboznámil ich s programom. Program bol jednohlasne schválený.

K bodu 2: Za overovateľov zápisnice starosta obce určil RNDr. Dušana Dírera a Antona Slanicaya, za zapisovateľku Miroslavu Kačaljakovú.

K bodu 3: Kontrolu uznesenia vykonala hlavná kontrolórka Ing. Elena Debnárová a konštatovala, že uznesenia boli splnené.

K bodu 4: V tomto bode starosta obce odovzdal slovo pracovníčke obecného úradu Jane Králikovej, ktorá predniesla návrh

VZN obce č. 2/2007 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Postupne ako prednášala návrhy sadzby dane z pozemkov a zo stavieb, daň za psa, za ubytovanie, výherné a nevýherné automaty, množstvový zber - zmena zo 42 na 45 Sk za smetnú nádobu, sa poslanci OZ vyjadrovali k jednotlivým sadzbám. Podali návrh na zmenu sadzby dane za lesné pozemky z 1,23 na 1,64. Táto úprava najviac postihne PSML Lipt. Štiavnica, ktorému sa zvýšia dane z nehnuteľnosti z cca 12 tis. Sk na cca 80 tis. Sk. Preto Ing. Pavol Hlaváč navrhol, aby na preklenutie obdobia zvýšenia dane z nehnuteľnosti na rok 2008 sa im odpustilo nájomné za kanceláriu za roky 2007 a 2008, čím sa im odľahčia výdavky za cca 30 000 Sk.

K bodu 5: V tomto bode starosta obce odovzdal slovo ekonómke Miroslave Kačaljakovej, ktorá predložila návrh VZN obce o opatrovateľskej službe. NR SR novelou zák. č. 674/2006 Z. z. zmenila a doplnila zák. č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len zákon o sociálnej pomoci). Novela zákona okrem iného zmenila podmienky začatia konania o poskytnutie sociálnej služby stanovené § 92 zákona o sociálnej pomoci. V ďalších ustanoveniach ide o legislatívno-technické úpravy v zákone. V záujme dodržiavania ustanovení zákona o sociálnej pomoci pri postupe a poskytovaní sociálnych služieb bolo potrebné vypracovať VZN obce o poskytovaní opatrovateľskej služby. Návrh nariadenia je v súlade s Ústavou SR

Pokračovanie - s. 2

Zo zasadnutí obecného zastupiteľstva

Pokračovanie zo s. 1

a ďalšími záväznými právnymi predpismi. Na tomto základe odporučila poslancom OZ nariadenie obce schváliť.

K bodu 7: V tomto bode starosta predložil návrh VZN obce č. 4/2007 o poplatku za miestnu kanalizačnú sieť a poplatkov za jej užívanie. Sadzba v roku 2006 bola 3,-Sk/m³, návrh na zvýšenie sadzby na 5,- Sk/m³ v roku 2007 (vyberá sa pozadu).

K bodu 8: Starosta obce Dušan Lauko odovzdal slovo ekonómke úradu Miroslave Kačaljakovej, ktorá predniesla návrh Pracovného poriadku pre zamestnávateľa obec Liptovská Štiavnica.

Poslanci OZ po rozprave navrhli pracovný poriadok schváliť, preto starosta obce dal hlasovať za predložený návrh.

K bodu 9: Ekonómka úradu Miroslava Kačaljaková predniesla návrh úpravy rozpočtu obce k 31.12.2007.

K bodu 10: V tomto bode ekonómka úradu Miroslava Ka-

čaljaková predniesla návrh rozpočtu na roky 2008 – 2010 so zreteľom na rok 2008 nasledovne:

rok	2008	2009	2010
Bežné výdavky spolu	6 540	6 795	6 839
Kapitálové výdavky spolu	1 000	0	0
Výdavkové finančné operácie	0	0	0
Rozpočtové výdavky spolu	7 540	6 795	6 839
Bežné príjmy	7 142	6 985	7 258
Kapitálové príjmy	0	0	0
Príjmové finančné operácie	800	0	0
Vlastné príjmy RO s právnou subjektivitou	0	0	0
Rozpočtové príjmy spolu	7 942	6 985	7 258
Hospodárenie celkom	402	190	419

K bodu 11: V tomto bode hlavná kontrolórka Ing. Elena Debnárová predložila Stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu obce na roky 2008 – 2010.

K bodu 12: Starosta obce pozval poslancov OZ na slávnostnú večeru pripravenú pri príležitosti ukončenia roku 2007 ako poďakovanie za dosiahnuté pracovné výsledky v odchádzajúcom roku.

K bodu 13: Starosta obce vyzval poslancov OZ k pokračovaniu pracovného rokovania a informoval poslancov OZ o:

- Petíciu občanov na zachovanie zastávky na vstupe do obce pri súp. č. 15 (Zvada Jozef). Starosta obce poslancov informoval, že zastávka bude zachovaná a zastávka v miestnej časti Kľučiny bude sprevádzkovaná a odsúhlasená SAD a políciou pravdepodobne v mesiaci máji. Zrušená bude pravdepodobne zastávka pri PD – hospodársky dvor Liptovská Štiavnica.

- Navrhol, aby bolo vypracované VZN obce o pomenovaní ulíc. Jednak zo zákona do r. 2010 to bude potrebné

urobiť, jednak má to výhody na vymedzenie územia vzhľadom na miestne dane. Pri návrhu názvu ulice by sa zachoval miestny názov, napr. Kľučiny, Nová ulica, Paroh a pod. Pri spracovaní pomenovaní ulíc bude spolupráca s poslancami OZ, aj s občanmi.

- Došlo k zmene vlastníka novopripravovanej IBV lokality „Na kúte“. Novým vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti sa stala firma DOMINO, Ružomberok.

- Starosta obce navrhol stretnutie občanov pri miestnom vianočnom strome - Silvester 2007 spojené s ohňostrojom. Poslanci OZ navrhli kúpiť ohňostroj vo výške 5 tis. Sk z rozpočtu obce.

- Starosta obce zhodnotil akcie „Posekanie s dôchodcami“ a „Stretnutie s Mikulášom“ za vydarené a poďakoval sa za spoluprácu.

- Starosta obce ďalej informoval, že pokračuje komasácia v obci Lipt. Štiavnica, ktorá zahŕňa extravilán okrem lesov. Predpokladaný termín dokončenia komasácie by mal byť rok 2012.

- Starosta obce predložil žiadosť manželov Róberta a Márie Kráľovských, bytom Lipt. Štiavnica 66 na odpredaj časti parcely KN č. 234/9 v cene 100,- Sk pre obec Lipt. Štiavnica, ktorá im bola odobratá držbou na miestnu komunikáciu v roku 2001. Starosta obce po porade s JUDr. Hlinkom Stanislavom oboznámil poslancov, že manželia Kráľovskí majú oprávnený nárok na predmetnú časť vydržanej parcely. Návrh poslancov bol, aby došlo k vyrovnaniu dohodou a nie súdnou cestou s tým, že cena 100,- Sk bude zaplatená za pozemok, ktorý nie je pod miestnou komunikáciou a jej presná výmera bude zameraná a odsúhlasená poslancami OZ.

- Starosta obce srdečne pozval podporiť ZŠ, ktorá organizuje Štefanskú zábavu, do tanca

hrala skupina Lego

- Ďalej starosta obce informoval o podaní žiadosti na dotáciu na kanalizáciu Nová ulica (od ÚNVaÚNVTOŠ po Ing. Jána Belku) z Enviromentálneho fondu. Celá akcia bude stáť cca 19 mil. Sk, dotácia by bola poskytovaná po etapách.

- Poslanci predložili návrh na odmenu pre starostu obce 13 plat - vo výške 50 % mesačného platu.

- Starosta obce predniesol návrh na uzavretie inominátnej zmluvy medzi obcou Lipt. Štiavnica a Vodárenskou spoločnosťou, a. s. Ružomberok – rozšírenie vodovodu a kanalizácie Močiar (prepojenie medzi Máriou Dvorskou súp. č. 312 a MUDr. Terekom Miroslavom), vybudovanie kanalizačnej siete cca 90 m (Peter Omasta súp.č. 146), vybudovanie kanalizačného zberača pri chatovej oblasti v celkovej dĺžke cca 110 m, napojenie rodinných domov Hrabuša Ján súp. č. 329, Ondrejka Ivan súp. č. 245 a dvoch stavebných pozemkov.

K bodu 14: Návrh na uznesenie predniesol predseda návrhovej komisie Ing. Pavol Hlaváč. Uznesenie bolo jednohlasne schválené.

K bodu 15: Starosta obce poďakoval prítomným za účasť a zasadanie OZ ukončil.

Prvé zasadnutie OZ v r.2008 sa konalo dňa 24.1.2008.

K bodu 1: Zasadanie obecného zastupiteľstva otvoril a viedol starosta obce, ktorý privítal prítomných a oboznámil ich s programom. Program bol jednohlasne schválený.

K bodu 2: Za overovateľov zápisnice starosta obce určil Ing. Ivana Podhorca, Luboša Zarevúckeho, za zapisovateľku Miroslavu Kačaljakovú.

K bodu 3: Kontrolu uznesenia vykonala hlavná kontrolórka Ing. Elena Debnárová a konštatovala, že uznesenia boli splnené.

Z matriky obce

V roku 2007 sa narodili

Michal Belko, L.Š. 238
Sofia Baďová, L.Š. 270
Terézia Debnáriková, L.Š. 268
Martin Mihulec, L.Š. 18
Ema Jacková, L.Š. 250
Matúš Kostolný, L.Š. 329
Marek Hariň, L.Š. 226

V roku 2007 zomreli:

Rudolf Kubovčík, L.Š. 302, 71 r.
Emanuel Tholt, L.Š. 231, 82 r.
Rudolf Meško, L.Š. 306, 81 r.
Zdenko Ondrejka, L.Š. 250, 54 r.
Teodor Ondrejka, L.Š. 52, 79 r.
Ema Zvadová, L.Š. 304, 83 r.
Ján Vulpíny, L.Š. 137, 79 r.
Vít Balko, L.Š. 129, 77 r.
Edita Rybáková, L.Š. 211, 78 r.
Želmíra Ondrejková, L.Š. 38, 64 r.
Eva Uhrinová, L.Š. 165, 80 r.
Štefan Vajda, L.Š. 316, 83 r.
Katarína Ondrejková, L.Š. 194, 51 r.
Emília Tulinská, L.Š. 256, 81 r.
Miloslav Hrabuša, L.Š. 70, 83 r.
Štefan Ondrejko, L.Š. 151, 55 r.
Jozef Ondrejka, L.Š. 248, 57 r.

Zo zasadnutia OZ

Dokončenie - s. 2

K bodu 4: V tomto bode starosta obce odovzdal slovo hlavnej kontrolórke Ing. Elene Debnárovovej, ktorá predniesla Správu o kontrolnej činnosti za rok 2007 a návrh Plánu kontrolnej činnosti na I. polrok 2008.

K bodu 5: V tomto bode starosta obce predložil poslancom OZ návrh :

A) rozšírenie vodovodnej a kanalizačnej siete od Dr. Tereka k Márii Dvorskej č.318, t.j. od kaplnky na novú ulicu. V tejto akcii obec zaplatí piesok a výkopové práce, bude uložených 180 bm vodovodnej siete

B) výmena kanalizačnej siete od Petra Omastu č. 146 po Ing. Jozefa Latiaka – 90m kanalizačného potrubia

C) odkanalizovanie časti obce rodinné domy – Ján Hrabuša č. 329, Ivan Ondrejka č. 245, pozemky Anna Ondrejková č. 142 a Eva Žáčoková č. 239, bude uložených 110m kanalizačného potrubia

K bodu 6: V tomto bode starosta obce informoval poslancov OZ o potrebe pomenovania miestnych ulíc následného vypracovania VZN obce o pomenovaní ulíc. Poslanci predložili návrh pomenovania ulíc podľa zaužívaných názvov.

- Na Kúte - Kľučiny
- Pod dubami - Kutiny
- Do Parohu - Na Novoť
- Nová - Hore bránou
- Na Ohrady - Pri močiari
- Stará - Drevenice
- Námestie (zatiaľ nevybratý názov)

K bodu 7: Starosta obce informoval poslancov OZ o možnostiach čerpania finančných prostriedkov z Eurofondov na:

- úpravy tokov v obci, hlavne úsek od kaplnky po COOP Jednota, ktorú vypracuje Povodie Váhu v spolupráci s obcou a samotnú žiadosť by vypracovala firma Europrojekty Bratislava
- rekonštrukcia ZŠ
- kanalizácia Nová ulica
- asfaltovanie cesty od súp. č. 244 Mrva Emil k Dreveniciam.

K bodu 8: Starosta obce Dušan Lauko odovzdal slovo ekonómke úradu Miroslave Kačaljakovej, ktorá predniesla plnenie rozpočtu obce Liptovská Štiavnica k 31.12. 2007.

v tis.SK	Rozpočet	Plnenie
Bežné príjmy	7 134	7 169
Kapitálové	1 000	2 240
Finanč. operácie	174	174

Spolu: 8 308 9 583

Bežné výdavky 6 640 6 533

Kapitálové 486 1 726

Finan. operácie 0 0

Spolu: 7 126 8 259

Výsledok hospodárenia 1 324 tis. Sk.

Obec mala k 31.12.2007 na bežných účtoch 2,744.864,81 Sk, na účtoch sociálneho fondu 39 290,62 Sk.

Správu o hospodárení OZ zobralo na vedomie.

K bodu 9: Poslanci OZ navrhli, aby zasadnutia OZ prebiehali v dopoludňajších hodinách (od 12.00 – 16.00 h) s tým, že mzda bude poslancom refundovaná. Starosta obce dal poslancom priestor na vyjadrenie sa k uvedenému návrhu. Poslanec Ing. Ivan Podhorec s predloženým návrhom nesúhlasil z dôvodu, že pracuje v Lipt. Hrádku, zvýšili by sa mu náklady na cestovné a pracovný pomer mu to neumožňuje. Z uvedeného dôvodu budú poslanci zasadať v popoludňajších hodinách.

Plán zasadnutia obecného zastupiteľstva:

- 13. 03. 2008. o 17.00 h
- 15. 05. 2008 o 18.00 h
- 03. 07. 2008 o 18.00 h
- 04. 09. 2008 o 18.00 h
- 30. 10. 2008 o 17.00 h
- 11. 12. 2008 o 17.00 h
- 30. 08. 2008 sa bude konať poslanec-ký guláš.

K bodu 10: V bode rôzne starosta obce informoval poslancov o nasledovných skutočnostiach:

- Komasačia v obci – členovia komisie pravidelne zasadajú, pracuje sa na scelovaní pozemkov.
- Starosta obce predložil poslancom OZ návrh o možnosti zakúpenia nákladného automobilu (vetriesky) za 1, Sk pre potreby obce. Poslanci OZ jednohlasne zamietli predložený návrh.
- Zakúpenie dvoch nových autobusových zastávok, ktoré budú umiestnené na Kľučinách a na parkovisku pod cintorínom
- Preteky gazdovských koní – termín 9.2.2008 o 9.00 h v časti Drevenice
- Správu o výsledkoch a podmienkach výchovno-vzdelávacej činnosti za školský rok 2006/2007 predložila riaditeľka ZŠ v Lipt. Štiavnici Mária Grafová. Správa obsahuje základné identifikačné údaje

o škole, poradné orgány riaditeľa školy, úspešnosť žiakov, učebné plány, aktivity školy, dosiahnuté výsledky v olympiádach, priestorové a materiálno-technické vybavenie školy, finančné a hmotné zabezpečenie školy, cieľ rozvoja školy.

Správu poslanci OZ zobrali na vedomie.

K bodu 11:

- Pohľadnice obce – RNDr. Dušan Dírer informoval o prácach, len nemá dostatočný výber zimných snímok pre nedostatok snehu
- Lokality Na kúte predané firme DOMINO Jozef Pochyba Ružomberok
- Starosta obce predložil návrh na predĺženie verejného osvetlenia v časti obce od súp. č. 3 Luboš Rázga po súp. č. 5 Pavol Klimo v počte 3 ks
- Starosta obce informoval poslancov OZ o posilnení signálu T – Mobile
- Behanie psov po obci – vyhlásenie a upozornenie v miestnom rozhlase
- Ing. Arch. Miloš Stopiak pripraví štúdiu na rekonštrukciu vnútorných priestorov budovy obecného úradu

Interpelácie poslancov:

- Ing. Ivan Podhorec – od križa na Vrchole po letisko Lisková občania z Lipt. Sliačov so súhlasom starostu obce Liptovské Sliače vykonávajú výrub drevín, ide o katastrálne územie Liptovská Štiavnica
- Starosta obce o tom vie, navrhol rozhovor so starostom Jánom Ondrejkom, bude informovať Jozefa Janoviaka (NAPANT) a Ing. Milana Medveckého (OÚ ŽP)
- Oto Ondrejka – naftovú pec v kultúrnom dome vymeniť za pec na drevo
- Starosta obce – sála KD je vo veľmi zlom stave, vlhčina ohrozuje elektrické rozvody v sále. Poslanci OZ navrhli prerušiť prevádzku sály kultúrneho domu v obci do odvolania z technických príčin.
- RNDr. Dušan Dírer – skontrolovať odchod autobusu ráno o 6,30 h.

K bodu 12: Návrh na uznesenie predniesol predseda návrhovej komisie RNDr. Dušan Dírer. Uznesenie bolo jednohlasne schválené.

K bodu 13: Starosta obce poďakoval prítomným za účasť a zasadanie OZ ukončil.

Pozvánka na brigádu

Dňa 19. 4. 2008 obec uskutoční už tradičnú brigádu na miestnom cintoríne. Chceli by sme za pomoci občanov skrášliť priestory miestneho cintorína. Bude potrebné vyhrabať všetky spoločné priestory, pozametať komunikáciu na cintoríne, poprípade pozbierať popadané konáre z líp. Na túto brigádu bude potrebný väčší počet spoluobčanov, preto chcem pozvať mužov, ženy ale aj mládež, aby sa brigády zúčastnili v čo najväčšom počte. Začiatok brigády plánujeme o 9 hodine ráno s tým, že by sme skončili do 13. 00 hodiny. Prosím brigádnikov, ktorí sú ochotní prísť na brigádu, aby si so sebou priniesli hrabličky, sekeru poprípade metlu a lopatu. O občerstvenie a dobrú náladu sa postará starosta obce.

Cintorín je miestom, kde skôr alebo neskôr skončíme všetci, preto chcem veriť, že Vás toto pozvanie osloví a brigády sa zúčastníte v čo najväčšom počte.

Z piatka na sobotu t. j. z 30. 11. na 1. 12. 2007 sa našou obcou prehnala smršť, ktorá narobila veľké škody. Nebola to však veterná ani živelná smršť, ale bola to smršť výrastkov, ktorí sa nevedia spratať do kože.

Z dianiaSZZ v Liptovskej Štiavnici

Mariana Domiterová

Dňa 25.1.2008 sa konala výročná schôdza záhradkárov. Zúčastnilo sa nás 16 členov.

Schôdzu zahájil predseda p. Jozef Rázga.

Zhodnotili sme minulý rok 2007, máje, guláš, Mlyňany, Výstava ovocia a zeleniny.

Podali sme návrhy:

- vypíliť stromy pri skalke,
- strihanie stromov u p. Karasa,
- pomoc pri májoch,
- výstava ovocia a zeleniny osloví Ludrovú a Štiavničku.

Smršť v Liptovskej Štiavnici

Dušan Lauko

Odniesli si to dopravné značky, kontajner na separovaný zber, rozbité lampy pani Zvadovej a samozrejme rozbitá lampa pred obecným úradom. Nemôžem a ani nechcem ako starosta tejto obce podozrievať niekoho konkrétneho. Ba dokonca nemôžem povedať, či ľudia robiaci škodu boli z Liptovskej Štiavnice alebo cezpoľní. Nech tu už urobil ktokoľvek spôsobil obci škodu vo výške viac ako 7 000,- Sk. Nieкто povie, že uvedená suma nie je až taká vysoká, aby sa z toho robili nejaké mimoriadne závery. Tu chcem podotknúť, že dnes je to 7 000,- Sk, ale zajtra to môže byť 70 000,- Sk. Po zistení uvedených skutočností som o tomto

informoval aj policajné oddelenie v Liptovskej Teplej, ktoré začalo pátranie po neznámom páchatelovi. Touto cestou chcem vyzvať ostatných spoluobčanov, aby si hlavne počas večerných hodín všímali pohyb ľudí po našej obci, a v prípade podozrenia, že nieкто robí vandalizmus volali buď starostu obce alebo policajné oddelenie.

Všetci dobre vieme, že rozbité svetlá a dopravné značky bude treba vymeniť za nové, čo bude stáť nemalé finančné prostriedky. Vieme, že sa jedná o finančné prostriedky daňových poplatníkov, čiže o peniažky každého jedného z nás. Nezostaňme ľahostajní tejto výzve a skúsme si poriadok v obci urobiť sami.

Vážení občania !

Vzhľadom na suché a teplé počasie s minimálnymi úhrnmi zrážok došlo k vysušeniu pôdneho krytu, čím je spôsobené zvýšené nebezpečenstvo riziku požiarov v prírodnom prostredí. Občania chodia na prechádzky do lesov, robia si ohníčky, upratujú záhrady. Niektorí dokonca upratujú tak, že vypalujú vysušené úhory, pretože veria v mylné mýty, že popol je hnojivo a že ide o rýchle upratanie. Nie je to pravda. Spálená zem je bez života a rýchlo upratané môže byť i tak, že nezostane nič nielen na pozemku, ale napríklad v blízkosti stojacej chatky či domu, v najhoršom prípade môže prísť sám podpaľač o život. Už vo februári za-

znamenalí hasiči niekoľko výjazdov v prírodnom prostredí, najmä v dôsledku vypalovania suchých porastov a používania otvoreného ohňa. Požiar môže vzniknúť ani sa nenazdáte. Romantické ohnisko sa môže zmeniť na ničivý požiar, ak ho riadne nezabezpečíte, nebodaj ho urobíte pod stromom, alebo uprostred pozemku s vyschnutým strniskom, alebo vo veternom počasí. Odhadzovanie sklenených fliaš v prírode je nielen zanášaním neporiadku, ale sklo pôsobí aj ako iniciátor ohňa, ak zostane na tráve, alebo inom suchom podklade. Samostatnou kapitolou sú fajčiari, najmä takí ktorí bezohľadne odhadzujú ohorky alebo zápalky na zem, na ktorej sú suché

konáriky, tráva a podobne. Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru Vás upozorňuje, že prijalo opatrenia a príslušníci prubežne v priestoroch, ktoré slúžia na turistiku, záhradníčenie a podobne hliadkujú a kontrolujú aktivity občanov. Je dôležité si pripomenúť zákon č.134/2001 Z.z. o ochrane pred • požiarimi v znení neskorších predpisov, kde sa zakazuje zakladanie ohňa v priestore, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu a zakazujú e sa vypalovanie trávnych porastov. Nedodržanie tohto ustanovenia sa považuje za priestupok na úseku ochrany pred požiarimi, za ktorý môže byť uložená pokuta až do výšky 10 000,- Sk.

Vážení spoluobčania,

vyzývame Vás k účinnej spolupráci. V prípade, že zistíte porušovateľov uvedených zákazov vypalovania trávnych porastov, zakladania ohňa na nepovolených miestach, oznámte ich pracovníkom alebo poslancom príslušných obecných úradov. Dosiahneme tým nielen to, že sa porušovateľ bude v plnej miere zodpovedať za následky svojho nedbalého a ľahkovážneho konania, ale bude to výstraha ostatným pred obdobným počínaním.

Veríme, vážení spoluobčania, že svojim zodpovedným konaním prispejete k zamedzeniu vzniku požiarov a tým aj k zníženiu škôd na lesných a poľných porastoch.

Poľnohospodárske družstvo pripravuje novú investičnú akciu

Energie ktoré dnes využívame (teplo, elektrina, palivá pre motorové vozidlá) majú svoj pôvod prevažne vo forme fosílnych palív ako uhlie, ropa, zemný plyn. Tieto palivá v blízkej budúcnosti vyčerpáme, preto sú považované za neobnoviteľné. Z toho dôvodu aj Slovenská republika má do roku 2012 zabezpečiť 12% energie z obnoviteľných zdrojov energie (OZE) a do roku 2020 20%.

Najväčšie možnosti získania OZE sú v súčasnosti v poľnohospodárstve, a to vo využívaní biomasy - na spaľovanie, na výrobu náhrady za motorové palivá a výrobu bioplynu.

Aj Poľnohospodárske druž-

stvo Ludrová chce prispieť svojou troškou do mlyna a vybudovať na hospodárskom dvore v Lipt. Štiavnici bioplynovú stanicu.

Bioplyn je prírodný produkt, ktorý vzniká biologickou fermentáciou v anaeróbných podmienkach (bez prístupu vzduchu). Vstupnou surovinou bude maštalný hnoj hospodárskych zvierat, z ktorého fermentáciou vznikne bioplyn a biologicky stabilizovaný substrát s vysokým hnojivým účinkom.

Vyprodukovaný bioplyn bude poháňať dve kogeneračné jednotky, ktoré vyrobia za rok 1360 MWh elektrickej energie a pokryjú výrobou tepelnej energie prevádzky a

hospodárske budovy.

Okrem ekonomického prínosu z výroby bioplynu je potrebné spomenúť aj pozitívny vplyv na životné prostredie. Použitím tejto technológie spracovania maštalného hnoja sa znižuje množstvo emisií skleníkových plynov. Fermentáciou dochádza k odstráneniu zápachu maštalného hnoja. Vybudovaním bioplynovej stanice nebude nutné vyvážať hnoj do hnojísk cez zastavanú časť obce a v jesenných mesiacoch pri jeho zapracovaní do pôdy nebudeme zápachom zneprijemňovať občanom obce život.

V Ludrovej, dňa 14.3.2008

Nový vykrývač Orange

Vážení spoluobčania,

viac ako 50 % občanov využívajúcich mobilný telefón, využíva mobilného operátora firmu Orange. Už v roku 2004 začali od občanov zaznievať požiadavky, aby sa obec pokúsila osloviť firmu Orange, a to z dôvodu, že signál v našej obci bol nedostatočný. Od tohto obdobia sa obec pokúsila viackrát jednať s firmou Orange, a to prostredníctvom písomných žiadostí, podpornou podpisovou akciou našich spoluobčanov. Avšak tieto žiadosti a výzvy zostávali len v rovine prísľubu, že budeme zaradení do investičného plánu do budúcich rokov. V rokoch 2005 - 2006 sme sa prostredníctvom TV spoločností snažili horeuvedený problém medializovať, čo nám pravdepodobne pomohlo dostať náš vykrývač do investičného plánu roku 2006. Chcem touto cestou poďakovať aj poslancom OZ našej obce, ktorí boli pri riešení tohto problému maximálne ústretoví a aktívni. V súčasnosti je vykrývač firmy Orange hotový, a chcem tomu veriť, že bude 100% slúžiť našim spoluobčanom, čím tiež prispejeme ku kvalitnejšiemu bývaniu.

Chcem sa poďakovať aj firme HAKO, s.r.o. Liptovský Mikuláš, ktorá celú stavbu v obci realizovala.

Dušan Lauko, starosta obce

O karnevale

Zuzana Straková

Spomínate si, čo sa dialo v Liptovskej Štiavnici 19. januára 2008? Áno, súhlasím, odvtedy už prešiel nejaký ten deň, týždeň. Skúste však trošku zalovíť v pamäti. Bola sobota, pol štvrtej poobede ... Správne. V kultúrnom dome sa začínal KARNEVAL.

Streli sa na ňom, ako po iné roky, všetky generácie. Od tých najmladších, medzi ktorými sa našli aj 'drobci', ktorí ešte mali možno problém sami sa udržať na vlastných nôžkach, až po ro-

dičov a starých rodičov. Pozvaní boli totiž všetci.

Najviac si užívali deti. Tancovali, šantili, súťažili. Ani tohto roku nechýbala bohatá tombola. Celý večer odmoderovala Janka Džuková. Pomedzi deti sa plietol Šaško Jaško a Snehulienka, ktorí si so sebou zobrali aj kovboja - bodyguarda.

Zábava trvala do dvadsiatej druhej hodiny. O rok sa dúfam znova stretieme.

Ešte však nekončím. Tak trošku som pátrala po pôvode a minulosti karnevalových

slávností a chcela by som vám informácie, ku ktorým som sa dostala, odovzdať.

Pôvod karnevalov vo svete siaha ešte do obdobia na sklonku Rímskej ríše. Kresťanstvo využilo pohanskú tradíciu predzvesti jari a počas zimných mesiacov pred pôstom a Veľkou nocou sa uskutočňovali rôzne oslavy zábavného charakteru. Karnevaly boli typické pre románsku oblasť južnej, stredomorskej Európy. Pre germánsku a západoslovanskú oblasť boli typické fašiangové slávnosti. S objavením Ameriky sa karneval spolu so španielskymi a portugalskými (to sa týka iba Brazílie) osadníkmi dostal na nový kontinent. Sem však neprichádzali iba obyvatelia týchto európskych krajín. Žili tu miestni obyvatelia a vozili sem čiernych otrokov z Afriky. Karneval sa pre multietnické a často utlačané obyvateľstvo stal jediným z mála zdrojov zábavy. Otroci sa mohli počas karneva-

lu nenútené zabávať, dokonca slovné, najmä v piesňach, alebo maskami a kostýmami zosmiešňovať svojich pánov. Karneval, aj keď vychádzal z kresťanskej tradície predpôstných zábav, prezentoval najmä výrazné prvky africkej a miestnej indiánskej kultúry, ich predkresťanských náboženských kultov, obradov a tancov, ale aj módy.

Zvyky spojené s fašiangami trvajú od Troch kráľov do Popolcovej stredy, ktorá je 40 dní pred Veľkou nocou. Je to teda

Pokračovanie - s. 7

Malé ryby sa lovia, veľké plávajú ďalej...

Katarína Pastuchová

Každoročne si v mesiaci marec pripomínáme Svetový deň vody a v mesiaci apríli je v kalendári zaradený aj Svetový deň Zeme.

Určite sa zhodneme, že v súčasnosti náš „oslávenec“ nie je v najlepšom stave. Od druhej polovice 20. storočia sa výrazne prejavuje globalizácia vplyvu činnosti človeka na celú planétu. Znečisťovanie životného prostredia, vodných tokov, ovzdušia, klimatické zmeny, skleníkový efekt, globálne otepľovanie, narušovanie ozónovej vrstvy, kyslé dažde sa stávajú celosvetovou otázkou a problémom na riešenie.

Stupňujúci sa rast ľudskej populácie za posledných niekoľko tisícročí bol možný len vďaka technickým zmenám, to však nezostalo bez následkov. Čoraz častejšie sa treba zaoberať

rať mnohými otázkami – nakladanie s odpadmi, ich biologické spôsoby spracovania, stavebníctvo a jeho vplyv na životné prostredie, vplyv ťažby nerastných surovín na prírodu, šetrenie teplom, obnoviteľné zdroje energie, environmentálne vplyvy spôsobené automobilovou dopravou atď.

Ľudstvo sa musí s týmito problémami zaoberať nielen z hľadiska vysvetľovania ich príčin, ale aj analyzovaním a obmedzovaním týchto nepriaznivých vplyvov.

Treba si pripomínať našu veľkú závislosť na cenných prírodných daroch, ktoré nám naša Zem poskytuje. Zároveň si čoraz hlbšie uvedomujeme, že zemské zdroje nie sú nevyčerpatelné a rovnováha všetkého živého aj neživého na tejto planéte je vzácna, obdivuhodná, no veľmi krehká.

Geniálna dokonalosť nespočetných väzieb, vzájomnej užitočnosti všetkého, čím je naša Zem obdarovaná, by nás mala naplňovať nie krátkozrakým majetníckym nutkaním ovládať a drancovať. Ale naopak – nemým úžasom, obdivom a pokornou túžbou učiť sa od Zeme a chrániť jej poklady pre budúce generácie ľudí a ostatných živých tvorov.

V tomto duchu a presvedčení sa aj v našej Základnej škole snažíme žiakov viesť k zamýšľaniu sa nad podobnými otázkami. Z tohto dôvodu v mesiacoch marec, apríl sme pripravili a ešte pripravujeme celý rad akcií zaoberajúcich sa danou problematikou.

Dňa 12. 3. 2008 sa uskutočnilo v priestoroch školy náučné podujatie pod príznačným názvom POSEDENIE PRI SMETNOM KOŠI, ktorého aktuálnosť

a užitočnosť mohli ohodnotiť prítomní rodičia resp. starí rodičia, ktorí sa ho zúčastnili. Cieľom akcie bola predovšetkým osвета našich žiakov, ale aj ich rodinných príslušníkov.

Ďalšou akciou je zber starého papiera, ktorého prvá časť už bola vyhodnotená a víťazi boli odmenení, v tomto období prebieha druhé kolo zberu. A keďže na našej škole vyučujeme predmet environmentálna výchova, žiaci 4. ročníka v jeho rámci spracovávali projekt o životnom prostredí, kde sa mali zamyslieť, čo sa im v ich obci páči, čo ich znepokojuje a chceli by zmeniť. Myšlienky v projektoch sú prekvapivo „trebné“ a poučné. V konečnom dôsledku si však myslím, že aj v riešení problematiky životného prostredia sa lovia len „malé“ ryby a tie „veľké“ si veselo plávajú ďalej. Lenže dokedy... ■

Posedenie pri smetnom koši

Mária Grafová

„Robíme tolko, aby sme pripravili NAŠE DETI PRE BUDÚCNOSŤ, ale robíme dosť pre to, aby sme pripravili BUDÚCNOSŤ PRE NAŠE DETI?“

Lary Chalfan

Možno si ešte spomeniete na naše minuločné „Posedenia“ pri jabĺčku a pri medíku, ktoré sme s našimi žiakmi pripravili pre Štiavničanov. Ponúkli sme vám na nich zaujímavosti o týchto dvoch zložkách našej potravy a nechýbali ani recepty na osvieženie maškrtných jazyčkov. Rozhodli sme sa pokračovať v posedávaní aj tohto roku. Prvé posedenie však už nebolo také chutné ako tie minuločné avšak týkalo sa témy, ktorá v súčasnosti zamestnáva mozgy mnohých vedeckých kapacít na celom svete – každodennému odpadu, ktorý vzniká v našich domácnostiach. Čo robiť aby sa matička Zem nezmenila na jedno veľké smetisko? Čo robiť

aby sme nevyčerpali všetky prírodné zdroje a zanechali niečo aj budúcim generáciám? Odpovede na tieto otázky sme hľadali spolu s našimi žiačkami a o získané poznatky sme sa podelili s účastníkmi netradičného Posedenia pri smetnom koši.

Prváci v scéne z autorskej dielne pani učiteľky Pastuchovej poukázali na neporiadok a hravým spôsobom predviedli ako roztriediť nepotrebné veci, ktoré často končia voľne pohodené v prírode.

Druháci v upravenej pesničke (pani učiteľka Straková), pripomenuli spolupatričnosť všetkých živých tvorov na Zemi a tiež každoročnú snahu štiavnických školákov pomôcť pri odstraňovaní neporiadku po nespratníkoch.

Tretiaci a štvrtáci vo svojej prezentácii najskôr poukázali na neporiadok v našej obci a jej blízkom okolí a predviedli ako zaobchádzať s komunálnym odpadom aby sme ušetrili ko-

runky za jeho odvoz a zároveň pomohli šetriť prírodné zdroje. Nechýbali ani zvedavé otázky pre pána starostu, ktorý pripomenul platné obecné nariadenie o zaobchádzaní s komunálnym odpadom a o prípadných postihoch s nedisciplinovanými obyvateľmi, ktorí vyvážajú svoj neporiadok do okolia obce a vytvárajú tak čierne skládky.

V záverečnej časti si zúčastnené rodinky na pripravených aktivitách mohli overiť ako pozorne počúvali a keďže všetci boli veľmi pozorní, vyslúžili si odmenu.

Ako teda šetriť aj na veciach ktoré už nepotrebujeme?

1. Minimalizujme vznik a škodlivosť odpadov
2. Opätovne používajme veci použiteľné
3. NESPALUJME - SEPARUJME odpad pre RECYKLÁCIU a KOMPOSTOVANIE

V našej obci sú vytvorené podmienky na separáciu tých-

to komodít: plasty, sklo, papier, šrot, nebezpečný odpad, drobný stavebný odpad.

Čo a ako separovať:

PAPIER tvorí v našich košoch priemerne 20% jeho obsahu a na jeho separáciu sú určené veľké modré kontajnery. Také však v našej obci nie sú, pretože s papierom počítame v štiavnickej škole, kde z neho budeme mať úžitok aj my. Za získané peniaze si kúpime nové pomôcky a vďaka recyklačnému fondu získa korunky aj obec.

Ak sa vám nebude chcieť merať cestu do školy, radi si poň prídeme počas zberov v jeseni a na jar.

• **Do separovaného zberu patria:** noviny, časopisy, zošity, knihy, listy, kancelársky papier, papierové vrecká, lepenka, krabice z tvrdého papiera, kartón, obálky, letáky, katalógy, telefónne zoznamy, plagáty, pohľadnice, zakladače, baliaci a krepový papier, papierový obal a pod.

Pokračovanie - s. 7

Karneval

Dokončenie - s. 5

obdobie medzi dvoma veľkými cirkevnými sviatkami a z pohľadu človeka minulých storočí to bol čas výraznej zmeny, veľkého uvoľnenia a zábav. Ľudia mali počas tohto obdobia aj iný spôsob stravovania, lebo vedeli, že ich čaká 40-dňový pôst. Slovo karneval to samo napovedá, pretože voľne ho možno preložiť ako masopust (carni – val), teda vzdanie sa mäsa.

Fašiangové zvyky na území Slovenska sú známe od 17. storočia. Karnevalové slávnosti majú svoj pôvod vo fašiangovom období, ktoré malo tri zložky.

Prvé boli obchádzky dospelých mužskej mládeže v tradičných maskách, ktoré mali magickú – čarovnú funkciu. Najznámejšia bola maska turoňa. Predstavovali ho dvaja chlapi, z ktorých druhý položil prvému ruky na plecía, cez obidvoch prehodili veľkú hrubú plachtu a vpredu

bola na nej prišitá volská hlava so zvoncami. Ženy sa v tom čase stretávali a „pili na vysoký lan“. Aby narástol dlhý, tahali za vlasy tú, čo ich mala najdlhšie, skákali a tancovali.

Druhou zložkou boli karnevalové slávnosti, ktoré sa preniesli z jari na koniec zimného obdobia. Bola to veselá, až samopašná zábava, kde sa dievčatá aj chlapi prezliekali do rôznych masiek a zabávali sa dlho do večera.

V dnešnej dobe sa tieto zvyky uchovávali už len v podobe rôznych plesov a karnevalov. Dospelí chodia na plesy, kde tancujú, spievajú, pozerajú kultúrny program, vyhrávajú ceny v tombole a len tak sa zhováraajú.

Deti majú v školách karnevalové zábavy, kde tiež súťažia a tancujú. Celá miestnosť sa vyzdobí balónikmi, farebnými retiazkami a ozdôbkami najrozmanitejšej farby a tvaru.

Tretou zložkou, ktorá ukončovala fašiangy, boli slávnosti na počesť zomrelých. Aj tu ľudia používali rôzne masky na oklamanie škodlivých démonov. Sviatky zomrelých sa preniesli na iné obdobie, masky však ostali.

(zdroje informácií:

<http://infovekacik.infovek.sk>,

<http://www.historickarevue.com>,

<http://www.tasr.sk>)

Podakovanie

Úspech tohtoročného karnevalu majú na svedomí všetci, ktorí pomohli s organizáciou ale aj tí ktorí prispeli korunkou, či darom do štedrej tomboly. Už tradične to boli viacerí rodičia, zamestnanci školy ale aj štiarničania a organizácie, ktoré by mohli povedať, že s našou školou nemajú nič spoločné a napriek tomu neodmietli pomoc. Naše podakovanie patrí rodinám: Michalíkovej, Kačalkovej, Ujmiakovej, Janigovej, Žáčkovej, Laukovej, Ondrejčkovej

(Janka a Štefan), Ondrejčkovej (Eva), Kmeťovej, Tkáčikovej, Tulinskej, Svieženej, Domitrovj, Blanovej, Kačaljakovej, Obertovej, Karlíkovej, Švárnej, firmám: Obecnému úradu v L.Š., PD Ludrovej, Pozemkovému spoločenstvu lesov, Hostincu pod lipou, Oravským mliekárňam, Strednej združenej škole v Ružomberku, MO SNS v L.Štiavnic

Posedenie pri smetnom koši

Pokračovanie - s. 6

• **Čo sem nepatrí:** umelohmotné obaly, vrstvené obaly, voskovaný papier, papier s hliníkovou fóliou, obaly na mrazené potraviny, škatuľky od cigariet, špinavý či mastný papier, kopírovací papier a pod.

POZOR PAPIER NESMIE BYŤ MOKRÝ, MASTNÝ A ŠPINAVÝ!!!

PREČO SEPAROVAŤ PAPIER Viete, že?

- Vyhadzovaním starého papiera zničíme ročne 2200ha 100 ročného lesa.
- Alebo vytriedením 110 ton starého papiera zachránime 1 hektár lesa.
- Tona zberového papiera zachráni 17 stromov.
- Starý papier tvorí polovicu hmoty pri výrobe nového papiera.
- Pri využití starého papiera ušetríme množstvo el.energie.
- Z 10 časopisov vyrobíme 1krabicu.

PLASTY vhadzujeme do žltých kontajnerov. Týchto je po dedine rozostavaných niekoľko

Do žltých kontajnerov vhadzujte:

- Čisté PET fľaše z nápojov stlačené (zošliapnuté) bez uzáverov, plastové fólie, všetky plastové nádoby.

Rozhodne sem nepatria:

- PET fľaše od rastlinných iných olejov, veľmi znečistené PET fľaše z nápojov

PREČO SEPAROVAŤ PLASTY Viete, že?

- Primárnou surovinou pri výrobe plastov je ropa
- Z recyklovaného PET (plastové fľaše) sa vyrábajú odevy
- Z 30 PET fliaš vyrobíme fleecovú bundu

SKLO patrí do zelených kontajnerov, ktoré sú vernými susedkami tých žltých.

Do zelených kontajnerov vhadzujte:

- fľaše od vína, nevratné fľaše

od piva, minerálok, limonád ..., nádoby z farebného skla, tabuľové sklo

Nepatrí sem:

- Porcelán, drátosklo, varné sklo
- jedná sa o špeciálne upravené sklo; patrí do zmiešaného odpadu, monitory televízorov a počítačov, zrkadlo, automobilové sklo, fľaštičky od liekov, žiarivky a výbojky - obsahujú ťažké kovy

PREČO SEPAROVAŤ SKLO Viete, že?

- Sklo je možné recyklovať prakticky do nekonečna, a pritom nestráca na kvalite
- Z piatich pohárov vyrobíme novú vázu
- Ak sa vráti do sklárne 1 milión sklenených fliaš a pohárov, ušetrí sa pri výrobe nových výrobkov až 300 ton sklárskeho piesku, 1000 ton sódy, 60 ton vykurovacieho oleja, 0,76mil m3 zemného plynu a mnoho elektrickej energie

KOVOVÝ ŠROT – aj tento druh odpadu veľmi radi privítame v škole. Opäť bude z neho dvojaký úžitok, prepotrebné korunky a za ne ďalšie zveladenie našej školy. Na jar a v jeseni pobeháme celú dedinu a zbavíme vás tohto druhu odpadu.

PREČO SEPAROVAŤ KOVOVÝ ŠROT

Viete, že?

- Recykláciou odpadového hliníka sa ušetrí 95% energie oproti výrobe z primárnej suroviny
- Recykláciou 1kg železného šrotu sa ušetrí 2kg uhlia, 4kg železnej rudy, 4min a 20 sekúnd práce

Na **NEBEZPEČNÝ ODPAD** je pristavený kontajner na školskom dvore pri smetných košoch. Sem môžete doniesť batérie, autobatérie...

Viete, že:

- batery z hodínok, ovládačov,

Pokračovanie - s. 8

Bude nás viac - zápis prvákov na školský rok 2008/09

Mária Grafová

Zápis do prvého ročníka je očakávanou udalosťou nielen zo strany budúcich prváčikov a ich starostlivých rodičov ale aj zriadovateľov škôl, ich vedenie a zamestnancov. Od počtu zapí-

saných žiakov sa odvíja ďalšia existencia školy, prísun štátnych financií aj možnosť modelovať program školy. Tohtoročný zápis môžeme v štiavnickej škole považovať za zlomový, pretože po niekoľkých rokoch sa nám podarilo presvedčiť a získať bu-

dúcich prváčikov aj zo susednej Štiavničky. Do lavíc našej školy by tak od septembra malo zasadať 49 žiakov.

Zapísaní prváci:

BENČOVÁ Biana, BLANOVÁ Natália, GREGOR Adam,

HRABUŠA Šefan, JANČIOVÁ Zuzana, KRÁLIKOVÁ Amy, POPRAC Ján, SLANICAYOVÁ Helena, STOPIAK Jakub, ŠEFRÁNKO Lukáš, ŠEFRÁNKOVÁ Šarka, UHRINOVÁ Františka

Posedenie pri smetnom koši

Pokračovanie - s. 7

mobilov... nepatria do zmiešaného odpadu a môžete ich odovzdať v predajni pri kúpe nových batérií

DROBNÝ STAVEBNÝ ODPAD ktorý vznikne pri malých úpravách vašich obydlí môžete priviezť do **VELKOKAPACITNÉHO** kontajnera, ktorý zvykne byť pristavený pod cintorínom. Likvidáciu väčšieho množstva stavebného odpadu musí zabezpečiť firma, ktorá vám stavia alebo robí väčšiu rekonštrukciu.

Do tohto kontajnera môžete vyvážať aj konáre, trávnu, pohrabané lístie (ak nekompostujete), pretože ich spaľovanie vo voľnej prírode (aj v záhrade) je zakázané.

Rozhodne SEM NEPATRÍ:

- Stará chladnička, práčka, sporák – túto techniku vám musí zobrať predajca pri kúpe novej
- monitory od TV a počítačov, staré počítače – ak vám vznikne tento druh odpadu, dajte vedieť na OcÚ, alebo v škole
- železný šrot – radšej ho dajte škole
- papier - škola sa mu poteší

MOŽNO VÁS ZAUJME

- Do roku 2010 budeme musieť recyklovať 50% komunálneho odpadu
- Slováci ročne vyprodukujú 1 600 000 ton odpadu
- Priemerná domácnosť vyhodí 10-50% z cien potravín a nápojov len na ich obaly
- Na výrobu 1tony výrobkov je potrebné v priemere 10ton surovín a nesmierne množstvo energie

- Spálením 1 kg PVC sa vyprodukuje také množstvo digoxínov (po rádioaktívnom odpade najtoxickejšie látky rakovinotvorné, poškodzujú imunitu, nervový systém a pohlavné orgány), ktoré by postačilo na vyvolanie rakoviny u 50 000 laboratórných zvierat

- Každý Slovak vyprodukuje ročne priemerne 290 kg odpadov

- Ortuť z jednej neónovej trubice môže otráviť až 30 000 l vody

- Ak by každý človek na svete mal takú spotrebu ako obyvatelia západnej Európy, spotrebovali by sme pre náš život zdroje 8 planét

- Odpad z plienok na jedno použitie by dosiahol 7 krát na mesiac a späť. Pre ich výplň obetujeme ročne 1 miliardu stromov

- Obec Liptovská Štiavica dopláca zo svojho rozpočtu ročne okolo 100 000,- Sk za odvoz TKO

- Recyklácia uvoľní tisíce hektárov na zmysluplnejšie využitie

- V škole sme recyklovali starý papier – celkom sa nám to vydarilo

Máte na vyhodenie niečo čo sme nespomenuli a NEVIE-TE ČO S TÝM? Opýtajte sa na OcÚ, alebo v škole.

PROSÍME VÁS – NEVYHAZUJTE VAŠE ZBYTOČNOSTI DO PRÍRODY!

Zdroje:

www.enviro.gov.sk, www.spz.sk

Pozrite sa, čo sme nafotili v Liptovskej Štiavici:

Fitlopta - guľatý zázrak

Monika Kubalová

Milé dámy,

Jar je už tu a každá z vás chce určite dobre vyzerat', ale hlavne sa cítiť. Celú zimu sme chodili poctivo do telocvične ZŠ a stálo to za to. Pre vás, ktoré ste medzi nás nechodili, ale predsa by ste chceli trošku pocvičiť, sme pripravili súbor cvikov s fitloptou, ktoré vám pomôžu spevniť celé telo. A ak nemáte doma fitloptu alebo sa nedokážete sami prirútiť, nie je nič jednoduchšie ako prísť medzi nás.

Cvik č. 1 (obr. 1)

Nohy polož na fitloptu tak, že ju budeš zo strán stláčať a zadok zdvíhaj z podložky aspoň 10x, ale nikdy nepolož úplne na zem. Pri zdvihnutí, zároveň stlač loptu nohami.

Cvik č. 2 (obr. č. 2)

Kliky na fitlopte. Snaž sa udržať rovnováhu. Neskôr skús loptu posunúť čo najbližšie ku špičkám.

Cvik č. 3 (obr. č. 3 a 4)

Lahni si na fitloptu s pokrčenými nohami a zakloň sa čo naj-

viac. Pri druhej fáze sa dvíhaj a súčasne vystieraj nohy. Opakuj 10x.

Cvik č. 4 (obr. 5)

Lahni si na fitloptu na bok. Jednou nohou a jednou rukou sa podopri o zem a druhú nohu dvíhaj 10x. potom nohy vystriedaj.

Cvik č. 5 (obr. 6)

Lahni si na fitloptu na hrudník. Oboma rukami sa podopri o zem a striedavo dvíhaj raz jednu, raz druhú nohu. Každú nohu aspoň 10x.

Určite to zvládnete. Prajeme vám príjemné cvičenie. Tá šikovná cvičiteľka na fotkách je Janka Kohútová, ktorá sa v precvičovaní stala skutočnou profesionálkou. Možno sa vám zdá toto cvičenie náročné, keď však jeho intenzitu a počet opakovaní prispôbíte svojim schopnostiam a postupne budete pridávať, zvládnete to. Keď sa tomuto cvičeniu budete venovať aspoň 3x v týždni, výsledky nenechajú na seba dlho čakať.

Pre všetky záujemkyne pripravujeme aj DVD s ukázkami cvikov a ich slovným popisom, ktoré si budete môcť zakúpiť v ZŠ. Výťažok z predaja DVD bude slúžiť deťom ZŠ

Obr. 1

Obr. 2

Obr. 3

Obr. 4

Obr. 5

Obr. 6

Foto: M. Kubalová

Čo s Kultúrnym domom?

Michaela Uhrinová

Stalo sa vám, že ste aj vy v poslednej dobe zachytili nejaké šumy ohľadom rekonštrukcie nášho Kultúrneho domu? Ak áno, a nie je vám táto téma ľahostajná, čítajte tieto riadky. Budova dnešnej obecnej Kultúry bola postavená v roku 1914 a vtedy slúžila ako Základná škola. Po prestavbe začala slúžiť ako Kultúrny Dom.

Pomaly uplynie storočie od jej „vzniku“ takže by sa patrilo zamyslieť čo s ňou bude ďalej.

O jej ďalšom osude môžete rozhodnúť aj vy, milí občania!

Ak sa podarí dať dokopy pár múdrych hláv, vaše trpezlivé názory a hlavne financie, tak o pár rokov nemusí nikto hundrať nad rozpadávajúcou sa Kultúrou. Bolo navrhnutých viacero koncepcií, no realizovať sa nezačala ešte žiadna z nich.

Ako vidia budúcnosť Kultúrneho domu Štiavničania? Rekonštruovať? Zvaliť a postaviť nanovo? Vybudovať multifunkčnú budovu (Kultúra + Hasičský dom + Materská škola + knižnica + Obecný úrad)?

Opýtali sme sa ich na to.

I.J (59 r.) Starú budovu treba zvaliť a postaviť novú. Nemyslím si ale, že to má byť viacfunkčná budova. Pre škôlku alebo obecný úrad to nie je vhodné miesto a ani tam na to nie je miesto. Nech slúži hlavne ako Kultúrny dom.

X.Y (40+) Nevieť a je mi to jedno.

D.S (38) Nech sa spraví tak aby sa v nej dalo niečo robiť. Hlavne viac akcií pre deti a mládež!

X.Y (43) Aj tak s tým nič neurobia. Ešte 100 rokov bude tak

vyzerat'.

M.D (32) Podľa mňa, Kultúrny dom v tomto stave, by sa mal celý zrekonštruovať, resp. celý zbúrať a postaviť viacúčelová budova, v ktorej by nemalo chýbať veľké javisko so sálou, Obecný úrad, knižnica, Dom pre hasičov a taktiež aj Materská škôlka. Malo by sa prihladať na to kde sa budú konať podujatia, ktoré sa doteraz v tomto Kultúrnom dome organizovali. Predstavovala by som si, že by sa v novej Kultúre mohli organizovať svadby,

Pokračovanie - s. 11

Zemianska česť

V jarnom čísle 4.ročníka nášho časopisu sme uverejnili článok J.Vulpíniho „O filmovačkách v našej obci“, v ktorej si autor zaspomínal na nakrúcanie filmu *Zemianska česť v našej obci*. Keďže 31. 12. 2007 uplynulo 50 rokov od premiéry tohto filmu, vraciame sa k tejto téme opäť. A pravdepodobne nie naposledy.

Marta Zvadová

Pred 50. rokmi vytipovala Československá televízia dedinu Liptovská Štiavnica na Liptove k spracovaniu filmu *Zemianska česť*, ktorý režíroval Vladimír Bahna v roku 1957.

Prvé začiatky neboli ľahké. Samotná príprava vyžadovala upraviť kaštieľ, ktorého interiér slúžil ako zemianska kúria, taktiež vonkajšie priestory v ktorých sa filmovalo. Zabezpečiť ubytovanie pre hercov, ktorých

Filmármi vytvorená hlavná brána do zemianskej kúrie

Zemianska česť - Československo, 1957, 73 min

Obsah/Info: Historická satira z prvej polovice 19.storočia, ktorá zachytáva rozklad a úpadok zemianskeho stavu. Schudobnelí zemani sa síce ešte naoko hlásia k starým zásadám zemianskej cti a slávy, voľby však ukážu, aké ľahké je kúpiť si rytierske vlastnosti.

Réžia: Vladimír Bahna

Hrajú: Karol Machata, František Dibarbora, Karol L. Zachar, Andrej Bagar, Alojz Kramár, Ondrej Jariabek, Hana Meličková, Jozef Kroner, Rudolf Bachlet, Samuel Adamčík, Adam Matejka, Štefan Mišovic, Vladimír Petruška

ochotní Štiavničania počas filmovania ubytovali v ich rodinných domoch a ktoré im z lásky poskytli. Vytipovať hercov, ochotníkov nielen z Lipt. Štiavnice, ale aj z blízkeho okolia.

Zážitky, ktorých sa zúčastňovali pri filmovaní boli skutočnou raritou. Z každej rodiny denne sledovali filmovanie. Pre nás všetkých to bola novinka a veľká radosť. Doposiaľ zostali nezabudnuteľné spomienky.

Filmovania sa zúčastnilo aj veľa miestnych občanov

Vlastným zbierku fotografií z tejto filmovačky a rada ich poskytnem Štiavničanom, aby si prostredníctvom obecného časopisu na túto udalosť zaspomínali. Nafotografoval ich pri filmovaní môj otec Alexander Ondrejka. Mal veľkú radosť, keď v skromných podmienkach mohol spracovať fotografie. Po pozvaní hercov - profesionálov do jeho domu im daroval foto-

grafie a skončilo to veselou zábavou...

V ďalších vydaniach časopisu si chcem zaspomínať na samotné nakrúcanie filmu, ktoré som ako 18-ročné dievča s veľkou zvedavosťou sledovala a budem rada, ak sa k spomienkam pridajú aj ďalší ešte žijúci účastníci - herci ...

Sviatky jari

Mariana Domiterová

Jar je nerozlučne spojená s predstavou príchodu nového života. Jarné obdobie, príchod tepla a slnka znamenal pre našich predkov a aj pre nás koniec dlhej zimy a začiatok leta s nádejou na dobrý a úrodný rok. Ľudia vítali jar s radosťou a optimizmom. Podľa kalendára sa začína jar dňom jarnej rovnodennosti: 21.marca. Jedným z hlavných symbo-

lov Veľkej noci a prichádzajúcej jari je korbáč zhotovený z mladých vrbových prútikov. Symbolizuje a skrýva v sebe silu, sviežosť, zdravie a mladosť, ktoré možno šibaním preniesť na človeka.

Ďalej k veľkonočným zvykom patrí farbenie vajčiek. Vajíčko sa stalo znakom nádeje, zrodzenia, plodnosti, návratu jari, slnka. K oslavám konca zimy a začínajúcej jari patrili aj jarné rastli-

ny a to ako vo výzdobe tak i v hrách detí. Termín Veľkej noci sa každoročne mení, je to najstarší, najvýznamnejší kresťanský sviatok, počas ktorého si kresťania pripomínajú umučenie, smrť a vzkriesenie Ježiša Krista. Veľká noc pripadá na prvú nedeľu po prvom jarnom splne mesiaca - po 21.marci. Veľkonočný - tichý týždeň trvá od Kvetnej nedele po Bielu sobotu, nasleduje

Veľkonočná nedeľa a Veľkonočný pondelok. Typické veľkonočné zvyky - oblievanie vodou, šibanie prútikmi, maľovanie veľkonočných vajčiek, rozdávanie čokoládových zajačikov a kuriatok - nemajú kresťanský pôvod. Často sa stáva, že odsúvajú pravú podstatu veľkonočného pondelka do úzadia.

Počas veľkonočných sviatkov nespíme radosť, pohoda a úsmev nikde chýbať. ■

Čo s Kultúrnym domom?

Pokračovanie - s. 6
stužkové...

M.O (18) Zbúrať a postaviť novú. Mali by sa ale nájsť nejaké priestory na dedinské akcie. Pretože ak sa zbúra Kultúrny Dom táto dedina „zhasne“ a nebude tu už vôbec nič! To ju rovno môžeme premenovať na Zakopané.

X.Y (30+) Určite by sa mala postaviť nová pretože terajšia je v hroznom stave. Na to nestačí rekonštrukcia. Ale bolo by vhodné nájsť priestory aj pre dedinské akcie.

I.U (39) Mala by sa postaviť nová budova od základov. Ak by boli na to finančné prostriedky, dobrým nápadom by bola aj škôlka a taktiež mi tu chýba priestor (klub) pre mládež. Mohla by sa tu vybudovať aj knižnica. Mal by to byť priestor pre každého. Ľudia by sa tu mohli okrem zabávania aj vzdelávať ☺

X.Y (45+) To treba prestavať

nanovo s tým že sa postaví taká budova, ktorá bude slúžiť všetkým. Vráťane detí a hlavne mládeže a samozrejme aj dospelým.

X.Y (50+) Najlepšie by bolo všetko zvaliť a vybudovať novú peknú budovu, na ktorú by sme boli pyšní. Mala by sa využívať. Pretože dnešná sa skoro vôbec nevyužíva. Otázne sú financie.

E.O (nezverejnený vek) Kultúra je v hroznom stave. Prakticky nefunkčná. Zbúrať a postaviť novú. Nech je všetko pod jednou strechou (Kultúra, škôlka, obecný úrad, knižnica). Treba začať čím skôr.

D.K (33) zbúrať a postaviť nanovo.

X.Y (30+) Budova sa veľmi málo využíva. Mala by sa postaviť nová, čím skôr. Bolo by vhodné premýšľať aj o dočasnom presídlení napr. pre vystúpenia školákov (Deň

matiek a dôchodcov) a samozrejme pre dedinské zábavy, ktorých je aj tak málo.

X.Y (37) Rekonštruovať!

X.Y (60+, 35+) Postaviť nanovo!

Ako sa hovorí koľko ľudí, toľko chutí. Zhodnete sa aj vy na názoroch niektorých občanov? Rozhodne si to nenechávajte len pre seba a povedzte si svoj názor! Viacero z vás odpovedalo vetou nevie alebo je mi to jedno. Jedno býva len koleso na fúriku a žijete tu aj vy, tak by vás mal zaujímať život okolo seba. Mnohí z vás sa zhodli na budove, ktorá má byť účelná a má slúžiť všetkým generáciám. Taktiež ste vraveli že budova by mala byť kvalitná, mala by sa využívať (prenajímať) v prospech obce. Napríklad pre svadby a už avizované dedinské zábavy, ktoré dnes organizátorov skôr zarmucujú. Mám na

mysli „tancovačku“, na ktorej je dokopy 20 ľudí aj so živou hudbou. Práve preto by sa budova mala vybudovať od základov, ako sa na tom zhodla väčšina opýtaných. Naskytuje sa ďalšia otázka (dočasná). Čo budeme robiť bez Kultúrneho Domu? To už nechávam na kompetentných. Dúfam, že sa čoskoro nájdú finančné prostriedky a ľudia ochotní pomôcť a zapojiť sa do projektu, ak to bude potrebné.

Hippokrates povedal, že ničnerobenie je často ten najlepší liek. Zistila som, že mnohí z vás s ním súhlasia, hoci by tomu tak nemalo byť. Všetci žijeme v jednej dedinke a mal by nás zaujímať život a projekty okolo nás, pretože tie nebudú slúžiť len pre vás, ale aj pre vaše deti či vnúčatá.

Jar

Katarína Kostolná

Jar je nádherná, je priateľka lesov, lúk aj záhrad. Zoblíka staré ošarpané kosti stromov z bielych plášťov a oblieka im čerstvé zelené šaty zdobené pestrofarebnými kvetmi. Odomyká ústa riekam, aby nás mohli tešiť púťavou melódiou žblnkotu svojich čarovných vlín. Všade je hluk, počuť očarujúci spev lietajúcich muzikantov. Slniečko a vietor sa tešia a tancujú od radosti.

Jarná príroda má svoje čaro, prináša do života radosť, smiech a dobrú náladu. Zima je nenávratne za nami a po dlhých, chladných a tmavých nociach prináša so sebou jar sladučké teplo, ktoré nahrádza teplo domáceho krbu.

Maliar ešte nemá na pale-

te dostatok farieb, ale začína maľovať... Svitá. Príroda sa prebúdzá zo zimného spánku. Konečne prišla jar a spolu s ňou aj život plný farieb. Zo striedch kvapkajúci cencúľ kričí: „Jar je už tu.“ Z dolín veje tichí vetrík, jemne šantiaci s konármi stromov, ktoré už vystriedali svoje oblečenie a obliekli sa do pestrých farieb. Prvé kvietky vykúkajú spod snehovej periny, ktorá už len kde-tu pokrýva prebúdžajúcu sa zem. Zelené chumáčiky trávičky na seba tiež nedajú dlho čakať. Spod suchej pokrývky starých listov sa predierajú mladé výhonky. Všetko sa prebúdzá. Občas sprchne dážď, ale potom na oblohu vystúpi pestrofarebná podkova. Spozna tmavých oblakov sa

opäť usmieva slniečko a svojimi teplými lúčmi odomyká stromom puky. V záhrade rozkvitá čerešňa, ako kytica sviežich kvetov.

Vfby sú ovešané žltými jahňadami akoby ich slnko posypalo zlatým prachom. Vedľa sa už svojou krásou pýši jarný kvietok, snežienka. Na lúke sa zlatým kvetom usmieva púpa a sedmokráskam narástli bielučké golieriky. Konvalinky zamyslene hľadajú na vtáčiky v ovzduší. Popri každej kvetinke tancujú usilovné včielky a snažia sa priniesť prvé dúšky nektáru do svojich úľov.

Lesy, presýtené farbou zelene, zdobia okolité vrchy. Vánok si veselo šantí v korunách stromov. Unáša zrnká peľu borovic, ako žltý závoj. Potô-

čik si pospevuje svoju známu pieseň. Presýtený vodou z topiaceho sa ľadu sa valí svojím korytom nevedno kam.

Pri lesnej čistinke svieta rozkvitnutý gaštan. Len škoda, že každý večer zhasne spolu s ním aj posledné svetlo v jarnom dome. O chvíľu sa ozve tiché zahrkotanie kolies. To po Mliečnej ceste prichádza kôň. Ťahá za sebou Veľký voz, v ktorom sedí Polárka, Zornička, Saturn a Pluto. Konečne vystúpi z voza a tancujú. Mesiáčik im pritom hrá na husliach. Všetci sú šťastní. Taká krásna je pani Jar. Od skorého rána do neskorej noci. Všimnite si ju aj vy keď okolo vás prejde.

Matematika a zábava

Dušan Dírer

Mnohí mi dajú asi za pravdu, keď poviem, že matematika patrí medzi málo obľúbené vedné disciplíny. Ale – všimli ste si, koľko rôznych matematických hlavolamov nájdete napríklad v týždenníkoch a rôznych nedelňých prílohách? A okrem toho, takmer všetky hry nejakým spôsobom súvisia s matematikou. Nielen také, ako ruleta alebo Loto, ale tiež šach, dáma, mlyn a mnoho ďalších. A ľudia sa s nimi radi zabávajú...

Pozrime sa napríklad na v nedelňých prílohách s obľubou uverejňované slovné rovnice so zábavným obsahom. Vyrozprávam jednu zdanlivo neriešiteľnú úlohu:

Stretnú sa dvaja chlapíci, jeden z nich nesie obrovský balík. Dajú sa do rozhovoru.

PRVÝ: ...a mimochodom, prečo nesieš ten balík?

DRUHÝ: Ále, to sú darčeky pre mojich troch synov. Všetci majú zajtra narodeniny.

PRVÝ: To som nevedel, že máš troch synov. A koľko majú rokov?

DRUHÝ: Keby si bol obyčajný človek, tak by som ti to povedal. Ale keďže si matematik, musíš si to vypočítať. Keď vynásobíš ich zajtrajší vek, dostaneš číslo 36!

PRVÝ: Počuj, nemyslíš, že si mi toho k vypočítaniu povedal nejakú malú? Ten jediný údaj predsa nestačí. Mal by si niečo doplniť.

DRUHÝ: Tak dobre, vidíš tamten dom oproti nám? Počet jeho okien sa náhodou rovná súčtu zajtrajších rokov mojich synov.

PRVÝ: Musíš mi prepáčiť, ale ako sa na to pozerám, stále to nestačí. Pridaj ešte niečo.

DRUHÝ: No dobre: Najstarší sa volá Viktor.

PRVÝ: No vidíš! A to je prá-

ve to, čo som potreboval. To ako by si mi práve povedal vek svojich troch synov.

Zdá sa vám, že sa táto úloha nedá vôbec vyriešiť? Na prvý pohľad je naozaj veľmi málo údajov. Vlastne iba to, že keď vynásobíme vek všetkých troch synov, dostaneme 36. A predsa existuje excelentné, celkom jednoznačné riešenie.

Podme nájsť správne riešenie. Máme nájsť tri prirodzené čísla, ktorých súčin je 36. Máme iba osem možností: $1 \times 1 \times 36$, $1 \times 2 \times 18$, $1 \times 3 \times 12$, $1 \times 4 \times 9$, $1 \times 6 \times 6$, ďalej $2 \times 2 \times 9$, $2 \times 3 \times 6$ a $3 \times 3 \times 4$. Ktorá možnosť je však správna? Keďže hrdý otec prezradil, že súčet rokov je rovný počtu okien na dome, ale my nevieme koľko tých okien bolo, skúsme urobiť súčty v našich trojiciach. Dostaneme 38, 21, 16, 14, 13, 13, 11 a 10. Spomeňme si, že nášmu matematikovi tento údaj

nestačil. No a táto reakcia je tou najdôležitejšou informáciou. Súčty sú rôzne, až na trinástku. Keby mal dom napríklad 11 okien, zodpovedala by tomu jediná možnosť, teda 2, 3 a 6 a matematikovi by to stačilo k správne určeniu veku troch chlapcov. Keďže matematik bol stále neistý, okien bolo zrejme 13. Trinástka ako súčet troch čísel, ktorých súčin je 36, zodpovedá dvom možnostiam: 1, 6, 6 alebo 2, 2, 9. Keď ale ocko ironicky utrúsil, že najstarší je Viktor, odpadá možnosť 1, 6, 6. Vek synov je teda 2, 2, 9.

A čo som týmto článkom mienil? Okrem toho, že sme si ukázali, že medzi matematikmi sú aj ľudia so zmyslom pre humor, mali ste možnosť sa tak trochu „matematicky rozcvičiť“... ☺

námet: Jiří Mrázek, Taje matematiky ■

Niečo a všeličo o športe

Jozef Klimčík st.

Ťažko sa mi začína písať o tom, čo sa v tomto dianí v našej obci deje. Prioritou je nevídané účinkovanie nášho futbalového mužstva. Veľká vďaka realizačnému tímu za úspechy, ktoré zviditeľnili obec v rámci celého regiónu. Vďaka aj chlapcom, ktorí sa o to pričínili. Možno niekto povie, že nie sú to naši chlapci. Musím povedať, že SÚ – a to preto, lebo bojujú srdcom a schopnosťami za reprezentáciu obce.

Nechcem rozoberať a menovať jednotlivých funkcionárov a hráčov, ktorí sa na tomto úspechu podieľali. Pritom však chcem poukázať na niektoré negatíva.

Som si vedomý toho, že pri takejto činnosti nemôže rozhodovať každý občan obce. Je

to práca len pre oddaných funkcionárov a fanatikov do „kóženej.“ Nie je pochýb o tom, že v obci žije dosť bývalých futbalistov, ktorí by mohli svojimi skúsenosťami prispieť ešte mohutnejšiemu rozmachu. Žiaľ – nemajú možnosť sa k tejto problematike vyjadriť.

Pri všetkej úcte k terajším funkcionárom sa pýtam:

„Kedy bola zvolaná výročná schôdza, ktorá by dala možnosť vyjadriť sa k spomínaným problémom?“

Veľmi rád konštatujem, že sa staráme o doplnenie prvého mužstva hráčmi vyrastajúcimi na našom ihrisku. Treba sklbiť možnosť hostovania, alebo prestupu do najbližších obcí.

Záverom k tejto téme. Skúsme sa spojiť a dohodnúť, že v budúcnosti budeme spolu-

pracovať, že pred začatím jarnej súťaže sa stretneme na Výročnej schôdze „Telovýchovnej jednoty“.

Viete prečo som dal do úvodzoviek TJ?

Ktorý šport je registrovaný v okresnej, alebo inej súťaži?

Ani sa navykonáva. Teda nemožno hovoriť o TJ, ale o Futbalovom klube.

Ešte že sú aktívne naše polovičky a stretávajú sa pri cvičení aerobiku, čo si veľmi pochvaluju.

A nám „silnejšiemu pohľaviu“ ostáva vysedávanie v „zdravotnom zariadení“ pri vzpieraní, ktoré tvorí jediný pohyb pri tomto športe. Škoda, že len na úkor nášho zdravia a niekedy i rodiny.

Stretávam sa so spoluobčanmi a ich otázky často smerujú aj

k iným možnostiam vyžitia sa:

- prečo by sme nemohli hrať šach?

- prečo nemôžeme hrať stolný tenis?

- prečo neuskutočnime biliardový turnaj?

- prečo neuskutočnime turnaj v stolnom futbale?

- prečo sa nepoužívajú kolieskové korčule a skateboard dole Novou ulicou?

Ak sa pozriem na našich „cyklistov“, napadne mi – treba sa im dať prejaviť...

Nedá sa v tomto príspevku vyjadriť všetky svoje pripomienky a názory, ale aj tak vám všetkým ďakujem za pochopenie a porozumenie.

Teším sa na ďalšiu spoluprácu s vami. ■

Porekadlá či príslovia?

Ladislav Slanica

Musím sa priznať hneď na začiatku, že už za školských čias, keď sa učili pravidlá o tejto téme, o tom čo je porekadlo a čo príslovie, mal som s tým problém a zdá sa, že ani desiatky rokov na tejto skutočnosti nič nezmenili. Nevieť skrátka čím to je, ale spomínam na časy, keď sa náš pán profesor snažil, snažil sa, snažil, ale v mojej hlave jeho výklad nie a nie sa uhniesdiť, dokonca už vôbec nie sa s tým stotožniť. Stále sa mi zdá, že tu neexistujú jednoznačné hranice, pravidlo, o ktoré by sa bolo možné oprieť pri tvrdení, že toto je porekadlo, lebo..., a toto je príslovie. Aj keď si zoberieme na pomoc odbornú literatúru v tomto smere, veľmi nezmúdrieme! Dočítame sa napr. že porekadlo je slovesný útvar, krátke vtipné úslovie, ktoré nám názorne vyjadruje určitý stav, alebo situáciu. Sme teda tam, kde sme nechceli byť, dokonca nám skomplikoval situáciu ďalší termín „úslovie“. Zároveň nás napadne aj otázka, či toto všetko nemôžeme povedať aj o príslovi?

Encyklopédia definuje príslovie ako stručne, metaforou vyjadrenú skúsenosť, či už jednotlivca, alebo skupín, kto-

ré boli vyzozorované v prírode v dlhom časovom období. Uspokojme sa preto a dajme bodku za zbytočným filozofovaním o tom, či tento výraz, tento slovesný útvar je to, alebo ono. Vari najdôležitejšia pre nás je múdrosť skrytá v týchto porekadlách a prísloviach, ktoré roky preveroval život v mnohých prípadoch už od čias stredoveku. Viaceré boli upravené do veršov, aby sa ľahšie zapamätali. Pochopiteľne tam, v tých prípadoch, kde sa to dalo, kde slovná zásoba veršovanie umožňovala bez toho, aby bola porušená podstata. Niekde to vôbec nebolo možné a takéto príslovia sa ťažšie pamätajú. Napríklad, známe je čínske príslovie, že učiť mladého človeka je ako rýpať do skaly. A čo nám to chce povedať, alebo zdôrazniť, aký poznatok? No asi toľko, že tvrdá a náročná práca od samého začiatku a v každom smere, je zábezpekou trvalých hodnôt. S porekadlami a prísloviami sa stretne u mnohých národov. Tak napríklad, dokonca veršovaným, sa stretne aj u Francúzov, ktoré pre lepšie pochopenie uvediem foneticky. „Ki se resambl, s asambl“, čo po slovensky povieme, že čo sa podobá to sa

zhromažďuje. Lepšie a výstižnejšie pre nás je to slovenské „Vrana k vrane sadá a rovný rovného si hľadá“

O každom porekadle, alebo prísloví môžeme povedať, že je múdre, že je poučné, že nás chce osloviť, pravda vtedy, keď je u nás ochota a snaha o jeho múdrosti porozmýšľať. Mne osobne sa veľmi páči naše slovenské porekadlo: „Trafená hus zagágala“. Toto porekadlo je nám veľmi blízke, lebo sa s jeho obmenami stretávame takmer denne a na každom kroku. Často si to spodobne ani neuvedomujeme. Veď stačí prečítať len noviny, dennú tlač, výstižným príkladom je bulvár, lebo tam je tých husí a gágania až-až, správy v televízii skoro na všetkých programoch, len s tým rozdielom, že niektoré dobre živené husi gádzu viac a niektoré menej. Možno si tie husi ani neuvedomujú, preto, lebo sú husi, že to ich gáganie je len reflex, ktorým reagujú na článok, na slovo, zámer, alebo neadresný prejav v novinách... Stačí aby sa tam našli, aby bola dotknutá sféra ich potrieb a záujmov. Prihlásia sa. Zagádzu, tak ako tá hus trafená hoci len malým kameňom!

■

Výročné zhromaždenie MO SZĽP v Ružomberku

3.3.2008 sa zišli členovia Mestskej organizácie Zväzu telesne postihnutých v Ružomberku, aby bilancovali svoju činnosť za rok 2007. Schôdze sa zúčastnilo 40 platiacich členov a 4 hostia. Je potešiteľné, že až piati členovia sú z Lipt. Štiavnice. Hostia: predseda OV. P. Callo, predsedníčka KO p. Antalová, vedúca Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, odd. kompenzácií p. Weisová a zástupca Mestskej polície

p. Brtko. V správe o činnosti organizácie predseda p. Binder oboznámil zúčastnených s akciami, ktoré sa uskutočnili počas roku 2007. Pokladníčka p. Debnárová oboznámila členov o hospodárení organizácie za rok 2007. Každému členovi bol rozdáný leták s plánom akcií na rok 2008, keďže zasielanie pozvánok by značne zaťažilo finančný rozpočet organizácie. Počas celého rokovania p. Weisová poskytovala čle-

nom bezplatné rady, týkajúce sa nárokov na príspevky a finančnú pomoc telesne postihnutým. Ako som už dôchodcov v našom časopise informovala, sociálne poradenstvo vykonávajú členovia nášho výboru každý pondelok od 14-16- tej hod. v Klube dôchodcov na Majeroch. S radosťou tu privítame každého nového člena, či priateľa SZĽP.

Edita Haluzová, predsedníčka revíznej komisie

Írske šťastie

Volal sa Fleming a bol chudobným škótskym roľníkom. Raz, keď sa snažil zarobiť pre rodinu na živobytie, počul volanie o pomoc z neďalekej bariny. Zahodil náradie a bežal k močiariu. Tam našiel vylakaného chlapca po pás v čiernom bahne, ako kričí a snaží sa dostať von. Roľník vyslobodil mladíka a zachránil ho tak pred pomalou a strašnou smrťou.

Ďalší deň sa pri Škótovej záhradke zastavil luxusný voz. Vystúpil z neho elegantne oblečený šľachtic a predstavil sa ako otec chlapca, ktorého roľník Fleming zachránil. „Chcem sa s vami vyrovnáť,“ povedal šľachtic. „Zachránili ste život môjmu synovi.“ „Nie, nemôžem prijať peniaze za to, čo som urobil,“ odpovedal škótsky roľník a odmietol ponuku. V tej chvíli sa vo dverách objavil roľníkov syn. „Toto je váš syn?“ spýtal sa šľachtic. „Áno,“ odpovedal roľník hrdo. „Dám vám ponuku. Dovoľte, aby som mu poskytol rovnakú úroveň vzdelania, aká sa dostane môjmu synovi. Pokiaľ je mladík aspoň trochu po otcovi, určite z neho vyrastie muž, na ktorého budeme obdivovať pyšni.“

A tak sa aj stalo.

Syn roľníka Fleminga chodil do najlepších škôl a po čase promoval na Lekárskej fakulte St. Mary's Hospital Medical School v Londýne a potom dosiahol svetovej slávy ako vynálezca penicilínu Sir Alexander Fleming.

Po rokoch, syn toho istého šľachtica, ktorý bol zachránený z močiariu dostal zápal pľúc.

Čo mu zachránilo život tento krát? Penicilin.

Ten šľachtic sa volal Lord Randolph Churchill.

A jeho syn? - Sir Winston Churchill.

Hovorí sa: Čo chodí dookola, to sa nakoniec vráti.

Tajnička

Tajničku pre vás pripravil Dušan Šulík

POMŔCKY EMRASA, OKVA, SITAR	Slovenské mesto	I. ČASŤ TAJNIČKY	Vodný živočích	Terbium	HAML, TARO	Časť ČR	Manilské konope	Úkazy	Ženské meno (24.12.)	Rádium		Obyrjem pluhom	Dívať sa, kukať (česky)	II. ČASŤ TAJNIČKY	Slávnostná sieň
Škrtnutie					Veľkosta- tok							Rieka v Nigérii			
Obyvatel Arábie					Strach Terénne závod							Budem, po česky Veľký zápach			
Skoba				Domáce zvíera Kridlo budovy							Základ sochy Patriace Eve				
Označenie lietadiel Salvádoru			Popruhy Obetný stól						Sídlo v N. Guinei Drahý kov						
	Patriaca Norovi Obobjíveľ- níky							Strhne naspät' III. ČASŤ TAJNIČKY							Kraj na Morave
Odpad pri výrobe cukru							Hlien, pena Otravné zážitky						Ampér- hodina Grécke písmeno		
Tenké dosky					Stav (hovor.) Tropická hľuza							Tlač. agent. Bulharska Ročné obdobie			
Predstavený kláštor					IV. ČASŤ TAJNIČKY Koleso			I				Mužské meno Super- market			
Krajská odborová rada				Ranný nápoj Spievalo (básn.)							Zbežná Lyžiarsky pozdrav				
Bývalá MPZ Juhoslávie			Prejav citov Nealkohol. pivo						Indic. hud. nástroj Myšlienka						Listnatý strom
	Ostro páchlo Lodenicový sklz						Nikto, po česky Taliánske mesto						Kvalitná múka Mikronézsky totem		
Svívalo (básn)					Čist. prostr. na okná Švédske auto							Skr. býv. meny ČSR Indiánska zbraň			
Leto, po česky					Bozk, (knižne) Čierny vták							Rumunský peniaz Plod palmy			
Identifik. číslo organizácie				Malá vila Predchodca dobytky							Malý kól Zmrzačená osoba				
Ludolfovo číslo			Opak lavého Mesto v Španielsku						Brušná bolesť Morský živočích						
	Trepavo, tárajúc Nemecký literát							Austrálsky papagáj Pichá rohami							Tvorca epiky
Kubánske hlavné mesto							Vec veľkých rozmerov Listnatý strom						Spojka Preliezaj		
Ženské meno					Mužské meno ŠPZ Karvinej							Lepením spájaj 501 rímsky			
Ázijský jeleň					Dedinský boháč							Značka čokolády			
Shakespe- arov kráľ					Vlk z Knihy džunglí							Mužské meno			

Riešenie tajničky odovzdávajte v kancelárii obecného úradu. Dvoch vylosovaných riešiteľov odmeníme sumou 100 Sk.

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

vydáva obec Liptovská Štiavnica maximálne 6 krát do roka. Povolené OÚ Ružomberok pod regist. č. OÚ 1/1999. Šéfredaktor a DTP: RNDr. Dušan Dírer. Redakčná rada: Mariana Domiterová, Janka Džuková, Mária Grafová, Edita Haluzová, Bc. Katarína Kačalková, Katarína Kostolná, Dušan Lauko, Mgr. Katarína Pastuchová, Ladislav Slanica, Mgr. Zuzana Straková, Michaela Uhrinová.

Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafiky vrátane údajov v elektronickej podobe len s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu a uverejnenie článkov.

Adresa: Obecný úrad Liptovská Štiavnica 39. Internet: <http://www.liptovskastiavnica.sk/toito>